

**Advies betreffende de Consultation Paper van de Europese Commissie
over de toepassing van de internationale financiële
rapporteringsstandaarden (IAS/IFRS) voor de kleine en middelgrote
ondernemingen**

24.03.2010

Woonden onder het voorzitterschap van de heer R. TOLLET, Voorzitter van de Raad, de plenaire vergadering van 24 maart 2010 bij :

Lid benoemd op voorstel van de representatieve organisaties van de industrie en van het bank- en verzekeringswezen :

de heer VANCRONENBURG.

Leden benoemd op voorstel van de representatieve organisaties die de ambachten, de kleine en middelgrote handelsondernemingen en de kleinindustrie vertegenwoordigen :

de heren DEPLAE en VANDORPE.

Leden benoemd op voorstel van de landbouworganisaties:

de heren GOTZEN en HAYEZ.

Leden benoemd op voorstel van de representatieve organisaties die de arbeiders en de verbruikscoöperaties vertegenwoordigen :

Algemeen Belgisch Vakverbond :

de heren LAMAS en STRUYF.

Algemeen Christelijk Vakverbond van België:

mevrouw DUPUIS.

Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België:

mevrouw JONCKHEERE.

Woonden de vergadering bij als deskundigen:

mevrouw VERHUE en de heer STORME.

Advies betreffende de Consultation Paper van de Europese Commissie over de toepassing van de internationale financiële rapporteringsstandaarden (IAS/IFRS) voor de kleine en middelgrote ondernemingen

Inbehandelingneming

Bij mail van 2 december 2009 werden de sociale gesprekspartners en het secretariaat van de raad uitgenodigd door de heer J. VERHOEYE, voorzitter van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen, om deel te nemen aan een werkgroep met toonaangevende Belgische instellingen teneinde tot een gezamenlijk standpunt te kunnen komen over de Consultation Paper van de Europese Commissie over de toepassing van de IAS/IFRS-standaarden voor kmo's.

Het dagelijks bestuur van de raad heeft op 20 januari 2010 beslist om met betrekking tot deze Consultation Paper ook een afzonderlijk advies van de raad uit te brengen. Deze beslissing werd bevestigd door het dagelijks bestuur tijdens de vergadering van 24 februari 2010.

De subcommissie Boekhoudregeling werd belast met het opstellen van een ontwerpadvies en is daartoe bijeengekomen op 27 januari, 5 februari en 5 maart 2010.

Het advies werd op 24 maart 2010 voorgelegd aan de plenaire vergadering, die het eensluidend heeft goedgekeurd.

Inleiding

De Europese Commissie heeft op 19 november 2009 het initiatief genomen om een Consultation Paper te publiceren over de internationale financiële rapporteringsstandaarden (IAS/IFRS) voor de kleine en middelgrote ondernemingen. Op 29 september 2008 heeft Europees commissaris McCreevy in een publieke verklaring aangekondigd dat de vierde en zevende jaarrekeningrichtlijn herzien zouden worden, teneinde de administratieve lasten voor kleine en middelgrote ondernemingen te verminderen.

In dat opzicht heeft de Europese Commissie tussen 25 februari en 30 april 2009 reeds een Consultation Paper gepubliceerd over de herziening van de vierde en zevende Jaarrekeningrichtlijn. In een aantal van de antwoorden op de Consultation Paper werden de IFRS voor kmo's ter sprake gebracht. Terwijl sommigen van oordeel waren dat de IFRS voor kmo's in de Jaarrekeningrichtlijnen opgenomen zouden moeten worden, was uit andere antwoorden af te leiden dat er geen nood is om de EU-boekhoudnormen verder in lijn te brengen met de IAS/IFRS-normen.

De IFRS-normen voor kmo's in hun definitieve versie werden gepubliceerd op 9 juli 2009. Het betreft een vereenvoudigde versie van de IFRS-normen die sinds 2005 verplicht zijn voor de opmaak van geconsolideerde jaarrekeningen van beursgenoteerde vennootschappen. Met deze Consultation Paper wil de Europese Commissie peilen naar de opinie van belanghebbenden over deze IFRS-normen voor kmo's. Tegelijk voert het Directoraat-Generaal Ondernemingen en Industrie een onderzoek naar de huidige boekhoudkundige verplichtingen voor kmo's.

In de Consultation Paper wordt onder meer gepeild naar de mening van betrokken partijen over volgende punten:

- Geschiktheid van de IFRS-normen voor kmo's voor gebruik in de Europese Unie
- Kosten en baten van een mogelijke invoering van de IFRS-normen
- Internationale vergelijkbaarheid en informatieverschaffing door het gebruik van de IFRS-normen
- Compatibiliteit van IFRS-normen voor kmo's met Vierde en Zevende Jaarrekeningrichtlijn

Advies

1 Algemene opmerkingen

De raad stelt vast dat de Europese Commissie in diverse materies steeds vaker gebruik maakt van een Consultation Paper of een openbare raadpleging als middel om de standpunten van belanghebbende partijen binnen de Europese Unie ten aanzien van een bepaald onderwerp te verzamelen. De raad betreurt deze werkwijze in de mate dat er geen verschil in waarde wordt gehecht aan het antwoord naargelang de auteur van het antwoord. De raad is er immers van overtuigd dat het antwoord van een werknemers- of werkgeversorganisatie in naam van hun leden, aanzienlijk meer gewicht heeft dan het antwoord van individuen. Bovendien laat de vaak strakke structuur van een dergelijke Consultation Paper onvoldoende ruimte voor een advies dat volgens de gepaste overleg- en bemiddelingsprocedures tussen de sociale gesprekspartners tot stand zou komen.

De raad wenst er hierbij tevens op aan te dringen dat bij belangrijke evoluties in het boekhoudrecht, zowel op Europees als op nationaal vlak, opnieuw formeel het advies zal worden gevraagd van de sociale gesprekspartners, vertegenwoordigd binnen de raad. Op die manier kan de raad een gefundeerd advies uitbrengen over aspecten die de vertegenwoordigde organisaties ten zeerste aanbelangen, zoals in het verleden steeds het geval is geweest.

Wat betreft het thema van deze Consultation Paper stelt de raad vast dat, hoewel de titel enkel verwijst naar de IFRS-normen voor kmo's, een aantal vragen ook betrekking hebben op de hervorming van de Vierde en Zevende Jaarrekeningrichtlijn. Aangezien de herziening van de Vierde en Zevende Jaarrekeningrichtlijn precies het thema vormde van de vorige Consultation Paper, brengt de raad hierbij zijn advies dat hij in mei 2009 heeft uitgebracht, in herinnering.¹ De raad beperkt zijn advies nu dan ook tot die aspecten uit de Consultation Paper die betrekking hebben op de IFRS-normen voor kmo's. De raad behoudt zich wel het recht voor een nieuw advies uit te brengen over de hervorming van de Vierde en Zevende Jaarrekeningrichtlijn, van zodra concrete voorstellen op tafel liggen op basis van de antwoorden op de vorige Consultation Paper.

¹ CRB 2009-819 Advies betreffende de Consultation Paper van de Europese Commissie over de herziening van de Vierde en Zevende Jaarrekeningrichtlijn (20/05/2009).

Naar aanleiding van de hierboven gemaakte vaststelling wijst de raad op het gebrek aan coherentie in het beleid van de Europese Commissie inzake het boekhoudrecht. Alvorens een voorstel te formuleren op basis van de antwoorden op de vorige Consultation Paper, lanceert de Europese Commissie immers een tweede Consultation Paper, ditmaal rond de IFRS-normen voor kmo's. De raad illustreert dit gebrek aan coherentie onder meer door te verwijzen naar een Mededeling van de Europese Commissie van 12 juni 2007 over een vereenvoudiging van het ondernemingsklimaat op het gebied van vennootschapsrecht, financiële verslaggeving en controle van jaarrekeningen. In deze mededeling legt de Commissie uit dat zij niet gelooft dat de IFRS-normen voor kmo's volstaan om "het leven van Europese kleine en middelgrote ondernemingen te vergemakkelijken". Daarnaast wijst de raad op een verslag van het Europees Parlement van 5 februari 2008 van rapporteur Radwan over internationale standaarden voor financiële verslaggeving (IFRS) en het bestuur van de IASB, waaruit het wantrouwen van het Europees Parlement voor de IFRS-normen voor kmo's blijkt.²

2 Inhoudelijk

De raad heeft reeds in een vorig advies geoordeeld en herhaalt hierbij dat de invoering van de door de IASB ontwikkelde normen ten behoeve van de kleine en middelgrote ondernemingen niet de aangewezen weg is.³ De raad brengt meerdere redenen aan om te staven dat een eventuele overschakeling op de IFRS-normen voor kmo's niet opportuun is.

Ten eerste is de raad ervan overtuigd dat de toepassing van deze normen allesbehalve een vereenvoudiging met zich zou meebrengen. De toepassing van dat referentiekader zou een zware en dure last betekenen, wat precies indruist tegen de doelstellingen die de Europese Commissie nastreeft.

De IFRS-normen zijn volgens de raad nog steeds ontwikkeld om aan de informatienoden van de aandeelhouders te voldoen. Hoewel wat betreft kmo's de IFRS-normen gedeeltelijk werden aangepast, blijven deze normen volgens de raad te complex voor kmo's. Bovendien zijn er nog heel wat andere belanghebbenden met eigen informatienoden, zoals voor intern gebruik (de bedrijfsleiders en de werknemers, hun vertegenwoordigers en hun vakbondsorganisaties) en voor extern gebruik (banken, leveranciers, crediteuren, klanten, de fiscus en statistische diensten).

De raad wijst tevens op de bepalende rol die de financiële verslaggeving speelt in de berekening van de belastingen in België en in de andere lidstaten waar een nauw verband bestaat met de fiscaliteit. De raad uit dan ook zijn bezorgdheid voor het feit dat een eventuele invoering van de IFRS-normen voor kmo's dit op de helling zou zetten. Mogelijks zouden dan andere verplichtingen aan de ondernemingen worden opgelegd, wat voor hen niet zou bijdragen tot een vermindering van de administratieve kosten en lasten.⁴

² VERSLAG van 5 februari 2008 van het Europees Parlement (Commissie Economische en monetaire zaken) over internationale standaarden voor financiële verslaggeving (IFRS) en het bestuur van de International Accounting Standards Board (IASB) (2006/2248(INI)), rapporteur: Alexander Radwan, A6-0032/2008

³ CRB 2007-129 Advies betreffende de vereenvoudiging van de boekhoudkundige regels voor de kmo's en betreffende de ontwerpen van herziening van de boekhoudkundige richtlijnen (30/01/2007)

⁴ CRB 2007-1150 Advies over de mededeling van de Europese Commissie over een vereenvoudiging van het ondernemingsklimaat op het gebied van het vennootschapsrecht, financiële verslaggeving en controle van jaarrekeningen (03/10/2007).

De raad herhaalt dat de boekhouding een voor de bedrijven onmisbaar beheersinstrument is en de belangrijkste bron van de economische en financiële informatie die aan de werknemersvertegenwoordigers wordt verstrekt. De raad vreest dat, in het kader van de betrekkingen met het personeel, door de toepassing van de IFRS-normen voor kmo's de economische en financiële informatieverstrekking, die de sluitsteen vormt van het overleg binnen de onderneming, aan kwaliteit zou inboeten. In dat opzicht oordeelt de raad eveneens dat geen afbreuk mag worden gedaan aan de verplichtingen die voortvloeien uit de Europese Richtlijn van 11 maart 2002 tot vaststelling van een algemeen kader betreffende de informatie en de raadpleging van de werknemers in de Europese Gemeenschap.

De raad is er niet van overtuigd dat het gebruik van de IFRS-normen voor kmo's tot een betere vergelijkbaarheid van jaarrekeningen zou leiden. De vergelijkbaarheid zou integendeel zelfs verminderen indien lidstaten een optie krijgen om de IFRS-normen voor kmo's toe te passen. Hiermee zouden alle vroegere inspanningen tot een grotere vergelijkbaarheid en harmonisatie van financiële verslaggeving binnen de Europese Unie teniet gedaan worden en zou opnieuw een reëel gevaar voor "forum shopping" en onderlinge concurrentie tussen lidstaten ontstaan. De raad blijft dan ook pleiten voor het behoud van gelijke concurrentievoorwaarden enerzijds, en voor een harmonisatie van de openbaarmakingspraktijken op een hoog kwaliteitsniveau en tegen een zo laag mogelijke kostprijs, anderzijds.

Tot slot wijst de raad op een mogelijk nuttig element uit de IFRS-normen voor kmo's, met name het kasstroomoverzicht (cash-flow statement), dat eventueel in de jaarrekening van kmo's opgenomen zou kunnen worden voor zover dit geen bijkomende kosten en administratieve lasten met zich zou meebrengen voor deze ondernemingen. Het voorbeeld in België toont aan dat een dergelijk kasstroomoverzicht zonder bijkomende lasten of kosten voor ondernemingen opgemaakt kan worden op basis van de gegevens in de jaarrekeningen.
